हर हर शंकर ॐ जय जय शंकर

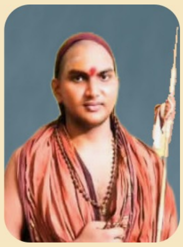

श्री-वेदव्यासाय नमः

श्रीमद्-आद्य-शंकर-भगवत्पाद-परंपरागत-मूलाम्नाय-सर्वज्ञ-पीठम्

श्री-कांची-कामकोटि-पीठम्

जगद्गुरु-श्री-शंकराचार्य-स्वामि-श्रीमठ-संस्थानम्

॥ कृष्णांगारक-चतुर्दशी-यम-तर्पणम् ॥

५१२७ विश्वावसुः-मीनः-३

कृष्णांगारक-चतुर्दशी (17.03.2026)

दीपोत्सवचतुर्दश्यां कार्यं तु यमतर्पणम्।
कृष्णांगारचतुर्दश्याम् अपि कार्यं सदैव वा॥

कृष्णपक्षे चतुर्दश्याम् अंगारकदिनं यदा।
तदा स्नात्वा शुभे तोये कुर्वीत यमतर्पणम्॥

According to the above verses from Vaidyanatha Dīkshitīyam (Āhnika Kāṇḍa, Uttarārdha), on Naraka Chaturdashi and also on Krishna Angaraka Chaturdashi, i.e. when Chaturdashi of Krishna Paksha falls on a Tuesday, one must perform Yama Tarpanam.

जीवत्पिताऽपि कुर्वीत तर्पणं यमभीष्मयोः

As per the above verse, Yama Tarpanam and Bhishma Tarpanam must be performed by even those whose fathers are alive.

वेद-धर्म-शास्त्र-परिपालन-सभा

9884655618 8072613857 vdspsabha@gmail.com vdspsabha.org

एकैकेन तिलैर्मिश्रान् दद्यात् त्रींस्त्रीन् जलांजलीन्।
संवत्सरकृतं पापं तत्क्षणादेव नश्यति॥

कृष्णपक्षे चतुर्दश्यां यां कांचित् सरितं प्रति।
यमुनायां विशेषेण नियतस्तर्पयेद् यमम्॥

यत्र क्वचन नद्यां हि स्नात्वा कृष्णचतुर्दशीम्।
संतर्प्य धर्मराजं तु मुच्यते सर्वकिल्बिषैः॥

दक्षिणाभिमुखो भूत्वा तिलैः सव्यं समाहितः।
देवतीर्थेन देवत्वात् तिलैः प्रेताधिपो यतः॥

On such Krishna paksha Chaturdashi days, one must perform snānam in Yamuna or other rivers, and perform Tarpanam for Yama. Doing so, the papam accumulated over the entire year are destroyed instantly—such a lofty phalam is described for Yama Tarpanam.

Method of performing Tarpana — Facing South, offer water via Deva tirtha (the same way one performs Deva Tarpanam in Sandhyavandanam or Brahmayajna) along with black sesame seeds. Each time, offer water with sesame thrice.

यज्ञोपवीतिना कार्यं प्राचीनावीतिनाऽथवा As per the above verse, the Tarpanam can be performed by wearing the Yajnopavītam as Upavītī, or Prācīnāvītī.

संकल्पः

आचमनम्। शुक्लांबरधरं + शांतये। प्राणायामः।

ममोपात्तसमस्तदुरितक्षयद्वारा श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं शुभे शोभने मुहूर्ते अद्य ब्रह्मणः द्वितीयपरार्धे श्वेतवराहकल्पे वैवस्वतमन्वंतरे अष्टाविंशतितमे कलियुगे प्रथमे पादे जंबूद्वीपे भारतवर्षे भरतखंडे मेरोः दक्षिणे पार्श्वे अस्मिन् वर्तमाने व्यावहारिकाणां प्रभवादीनां षष्ट्याः संवत्सराणां मध्ये **विश्वावसु**-नाम-संवत्सरे **उत्तरायणे शिशिर**-ऋतौ **मीन-फाल्गुन**-मासे **कृष्ण**-पक्षे **त्रयोदश्यां** (०९:२३) शुभतिथौ **भौम**-वासरयुक्तायां **श्रविष्ठा**-नक्षत्र (०६:२१; **शतभिषङ्**-नक्षत्र)युक्तायां **सिद्ध**-योग (०८:१३; **साध्य**-योग)युक्तायां **वणिजा**-करण (०९:२३; **भद्रा**-करण)युक्तायाम्

एवं-गुण-विशेषण-विशिष्टायाम् अस्यां **त्रयोदश्यां** (०९:२३) यमधर्मराजप्रीत्यर्थं कृष्णांगारक-चतुर्दशी-पुण्यकाले यमतर्पणं करिष्ये।

तर्पण-मंत्राः

१. यमं तर्पयामि। यमं तर्पयामि। यमं तर्पयामि॥
२. धर्मराजं तर्पयामि। धर्मराजं तर्पयामि। धर्मराजं तर्पयामि॥
३. मृत्युं तर्पयामि। मृत्युं तर्पयामि। मृत्युं तर्पयामि॥
४. अंतकं तर्पयामि। अंतकं तर्पयामि। अंतकं तर्पयामि॥
५. वैवस्वतं तर्पयामि। वैवस्वतं तर्पयामि। वैवस्वतं तर्पयामि॥
६. कालं तर्पयामि। कालं तर्पयामि। कालं तर्पयामि॥
७. सर्वभूतक्षयं तर्पयामि। सर्वभूतक्षयं तर्पयामि। सर्वभूतक्षयं तर्पयामि॥
८. औदुंबरं तर्पयामि। औदुंबरं तर्पयामि। औदुंबरं तर्पयामि॥
९. दध्नं तर्पयामि। दध्नं तर्पयामि। दध्नं तर्पयामि॥
१०. नीलं तर्पयामि। नीलं तर्पयामि। नीलं तर्पयामि॥
११. परमेष्ठिनं तर्पयामि। परमेष्ठिनं तर्पयामि। परमेष्ठिनं तर्पयामि॥
१२. वृकोदरं तर्पयामि। वृकोदरं तर्पयामि। वृकोदरं तर्पयामि॥
१३. चित्रं तर्पयामि। चित्रं तर्पयामि। चित्रं तर्पयामि॥
१४. चित्रगुप्तं तर्पयामि। चित्रगुप्तं तर्पयामि। चित्रगुप्तं तर्पयामि॥

❀❀❀

Following this, perform Japa of the following names 10 times—

जपः—

यमो निहंता पितृधर्मराजो वैवस्वतो दंडधरश्च कालः।
प्रेताधिपो दत्तकृतानुसारी कृतांतः (एतद् दशकृज्जपंति)॥

Following this, perform Namaskara—

नमस्कारः—

नीलपर्वतसंकाशो रुद्रकोपसमुद्भवः।
कालो दंडधरो देवो वैवस्वत नमोऽस्तु ते॥